

Жобаның қысқаша мәліметі

Атауы	Өсімдіктің үш түрін кешенді зерттеу <i>Tagetes erecta</i> L., оларды өндірісте әлеуетті қолдану мақсатында
Өзектілігі	Жоба қазіргі экстракция және хроматографиялық талдау әдістерін қолдана отырып, <i>Tagetes erecta</i> L. ("Сары тас", "жолбарыс көзі" және "Тайшан") үш түріндегі биологиялық белсенді заттарды жан-жақты зерттеуге бағытталған. <i>Tagetes erecta</i> L., сондай-ақ мариголдтар ретінде белгілі, антиоксидантты, микробқа қарсы және қабынуға қарсы қасиеттері бар флавоноидтардың, каротиноидтардың және эфир майларының жоғары болуына байланысты ғалымдардың назарын аударады. Алайда, Қазақстанда осы өсімдіктің әртүрлі сорттарының химиялық құрамы мен фармакологиялық белсенділігі жеткілікті зерттелмеген күйінде қалып отыр, бұл оларды медицина, косметология және ауыл шаруашылығы сияқты салаларда өнеркәсіптік пайдалануды қиындатады. Бұл жоба осы олқылықтардың орнын толтыруға және мариголдтардан бөлінетін табиғи компоненттер негізінде препараттарды әзірлеу үшін ғылыми база құруға бағытталған.
Мақсаты	Өсімдіктің үш түрінің химиялық құрамы мен биологиялық белсенді қосылыстарын кешенді зерттеу <i>Tagetes erecta</i> L. "Сары тас", "Жолбарыс көзі" және "Тайшан" сорттары. Медицинада, косметологияда және ауыл шаруашылығында қолдану мақсатында таңдалған экстракция әдістерінің биологиялық белсенді заттардың шығымы мен құрамына, сондай-ақ олардың фармакологиялық қасиеттеріне әсерін бағалау.
Міндеттері	Осы жобаны іске асыру шеңберінде 5 негізгі міндет Орындалатын болады: № 1. Алмалыбақ ауылында "Сары тас", "жолбарыс көзі", "Тайшан" сорттарының <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдіктерін сынақтан өткізу үшін отырғызу. №2. <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдіктерін "Сары тас", "жолбарыс көзі" және "Тайшан" сорттарын әртүрлі экстракция әдістерімен экстракциялау (критикалық CO_2 экстракциясы, ультрадыбыстық экстракция, сокслет экстракциясы және Ыстық экстракция). № 3. Хроматографиялық әдістермен "Сары тас", "жолбарыс көзі" және "Тайшан" сорттарының <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдік сығындыларына кешенді талдау жүргізу. № 4. Микробқа қарсы белсенділікті зерттеу (<i>Micobacterium citreum</i> , <i>Mikobacterium rubrum</i> , <i>Sarcina flava</i> , <i>Salmonella dublin</i> , <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , <i>Aspergillus</i> , <i>Penicillium</i> , <i>Fuzarium</i> және <i>Candida</i>) өсімдік сығындылары <i>Tagetes erecta</i> L. "Сары тас", "Жолбарыс көзі" және "Тайшан". № 5. Экстракция әдістерінің әртүрлі <i>Tagetes erecta</i> L. сорттарынан биологиялық белсенді заттардың шығуы мен құрамына әсерін, сондай-ақ медицинада, косметологияда және ауыл шаруашылығында қолдану мақсатында олардың фармакологиялық қасиеттерін бағалау.

Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Осы жобаны іске асыру шеңберінде 5 негізгі міндет Орындалатын болады: № 1. Алмалыбақ ауылында "Сары тас", "жолбарыс көзі", "Тайшан" сорттарының <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдіктерін сынақтан өткізу үшін отырғызу. №2. <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдіктерін "Сары тас", "жолбарыс көзі" және "Тайшан" сорттарын әртүрлі экстракция әдістерімен экстракциялау (критикалық со₂ экстракциясы, ультрадыбыстық экстракция, сокслет экстракциясы және Ыстық экстракция). № 3. Хроматографиялық әдістермен "Сары тас", "жолбарыс көзі" және "Тайшан" сорттарының <i>Tagetes erecta</i> L. өсімдік сығындыларына кешенді талдау жүргізу. № 4. Микробқа қарсы белсенділікті зерттеу (<i>Micobacterium citreum</i>, <i>Mikobacterium rubrum</i>, <i>Sarcina flava</i>, <i>Salmonella dublin</i>, <i>Pseudomonas aeruginosa</i>, <i>Aspergillus</i>, <i>Penicillium</i>, <i>Fuzarium</i> және <i>Candida</i>) өсімдік сығындылары <i>Tagetes erecta</i> L. "Сары тас", "Жолбарыс көзі" және "Тайшан". № 5. Экстракция әдістерінің әртүрлі <i>Tagetes erecta</i> l сорттарынан биологиялық белсенді заттардың шығуы мен құрамына әсерін, сондай-ақ медицинада, косметологияда және ауыл шаруашылығында қолдану мақсатында олардың фармакологиялық қасиеттерін бағалау.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, олардың идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелері	Meirbekov Nurkanat - Scopus Author ID: 59867474700; ORCID: 0000-0001-6440-3544 Researcher ID: ADW-1301-2022 Alimzhanova Mereke - Scopus Author ID: 35083073100; ORCID: 0000-0003-2641-0828; ResearcherID – K-3756–2013
Қолдану	Медицина, косметология және ауыл шаруашылығы

Нақты аналогтармен салыстырғанда басымдық	Бұл жоба тұрақты экстракция әдістерін қолдануға және биоактивтілікті кешенді бағалауға негізделген <i>Tagetes erecta</i> L. сорттарының биоактивті әлеуетін зерттеудің алғашқы қадамы болып табылады.
Басылымдар тізімі және олардың сілтемелері	Жұмыс барысында
Патенттер туралы ақпарат	Патентсіз